

Any acadèmic	2014-15
Assignatura	10294 - Estudis Preliminars per a la Intervenció en el Patrimoni (Edat Moderna)
Grup	Grup 1, 1S
Guia docent	B
Idioma	Català

Identificació de l'assignatura

Assignatura	10294 - Estudis Preliminars per a la Intervenció en el Patrimoni (Edat Moderna)
Crèdits	1,2 de presencials (30 hores) 3,8 de no presencials (95 hores) 5 de totals (125 hores).
Grup	Grup 1, 1S (Campus Extens)
Període d'impartició	Primer semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx
Andreu Josep Villalonga Vidal andreu.villalonga@uib.es	17:00h	18:00h	Dilluns	22/09/2014	02/02/2015	BB21
	18:00h	19:00h	Dimarts	09/02/2015	01/06/2015	BB21

Contextualització

Requisits

Recomanables

Coneixements bàsics d'Història de l'Art, especialment en quant a les seqüenciacions estilístiques de l'edat moderna i a la terminologia específica .

Competències

Específiques

- * Habilitat per a aplicar els coneixements i capacitats adquirits per a fonamentar científicament les decisions i els imprevists que van sorgint durant el procés d'intervenció material..
- * coneixements historiogràfics, que permetin a l'alumne un grau significatiu de familiaritat amb les fonts bibliogràfiques, generals i específiques que necessàriament s'han d'emprar per a la redacció d'estudis preliminars..
- * Coneixements arxivístics tan de les sèries documentals com dels arxius que permeten vertebrar el substrat documental en el que se basa la interpretació historicoartística aplicada..

Any acadèmic	2014-15
Assignatura	10294 - Estudis Preliminars per a la Intervenció en el Patrimoni (Edat Moderna)
Grup	Grup 1, 1S
Guia docent	B
Idioma	Català

Genèriques

- * Capacitat d'aplicar el coneixement teòric a la pràctica..
- * Capacitat d'interrelacionar el patrimoni cultural amb el desenvolupament socioeconòmic i cultural local..
- * Coneixements especialitzats de la Història, la Història de l'Art i altres disciplines vinculades..

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el màster a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/master/comp_basiques/

Continguts

Continguts temàtics

1. ASPECTES METODOLÒGICS

- 1.1. Els estudis preliminars i el seu marc jurídic.
- 1.1. Historiografia i restauració: encontres i dissensions.

2. ELEMENTS INSTRUMENTALS PER A L'ELABORACIÓ D'ESTUDIS PRELIMINARS.

- 2.1. De les fonts bibliogràfiques.
- 2.2. De les fonts documentals.
- 2.3. Pautes per a la realització del treball de camp.

3. APROXIMACIÓ AL CONTEXT HISTORICOARTÍSTIC DE L'EDAT MODERNA

- 3.1. Un camp específic: la retaulística moderna a Espanya
- 3.2. Casuística i estudis preliminars: Anàlisi d'exemples il·lustratius

Metodologia docent

Volum de treball

Activitats de treball presencial

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Classes presencials	Grup gran (G)	Exposició de continguts mitjançant l'explicació del professor amb suport audiovisual (ppt) a desenvolupar a l'aula	14
Classes pràctiques	Visites guiades	Grup gran (G)	Sortides per analitzar in situ exemples concrets.	4
Tutories ECTS		Grup petit (P)	Revisió i discussió dels temes tractats a classe i del desenvolupament del treball	8

Any acadèmic	2014-15
Assignatura	10294 - Estudis Preliminars per a la Intervenció en el Patrimoni (Edat Moderna)
Grup	Grup 1, 1S
Guia docent	B
Idioma	Català

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Avaluació	Defensa del treball.	Grup gran (G)	Defensa oral del treball acadèmic mitjançant presentació de ppt.	4

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Campus Extens.

Activitats de treball no presencial

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom en grup	Forum de Campus Extens	Període d'instrucció 'on line' basat en contribucions escrites dels estudiants sobre material lliurat a Campus extens.	5
Estudi i treball autònom individual acadèmic o en grup	realització del treball acadèmic	elaboració d'un treball acadèmic consistent en la realització d'un estudi preliminar per a la conservació-restauració d'un retaule de l'edat moderna.	90

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Es valorarà que l'estudiant demostrï en les activitats avaluatives l'assumpció dels coneixements, capacitats i habilitats competents de l'assignatura. Aquesta s'avaluarà a partir de la realització d'un treball de recerca consistent en l'elaboració d'un estudi preliminar sobre un bé patrimonial susceptible de ser restaurat. Així com de la participació activa de l'alumne en la sessió de seminari 'on line'. L'estudi preliminar confeccionat per l'alumne haurà de ser defensat oralment i entregat per escrit al finalitzar l'assignatura. Així mateix s'ha de fer constar que se tracta d'un treball dirigit, pel que serà condició *sine qua non* que tant el tema, el guió i el desenvolupament del treball s'hagin consensuat amb el professor al llarg d'un mínim de tres sessions de tutoria (individual o en grup).

Defensa del treball.

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves orals (no recuperable)
Descripció	Defensa oral del treball acadèmic mitjançant presentació de ppt.
Criteria d'avaluació	
Percentatge de la qualificació final:	20%

Any acadèmic	2014-15
Assignatura	10294 - Estudis Preliminars per a la Intervenció en el Patrimoni (Edat Moderna)
Grup	Grup I, 1S
Guia docent	B
Idioma	Català

Forum de Campus Extens

Modalitat	Estudi i treball autònom en grup
Tècnica	Proves de resposta llarga, de desenvolupament (no recuperable)
Descripció	Període d'instrucció 'on line' basat en contribucions escrites dels estudiants sobre material lliurat a Campus extens.

Criteris d'avaluació

Percentatge de la qualificació final: 10%

realització del treball acadèmic

Modalitat	Estudi i treball autònom individual o en grup
Tècnica	Treballs i projectes (recuperable)
Descripció	elaboració d'un treball acadèmic consistent en la realització d'un estudi preliminar per a la conservació-restauració d'un retaule de l'edat moderna.

Criteris d'avaluació

Percentatge de la qualificació final: 70%

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Bibliografia bàsica

- AA. VV. *Programa de normalización de estudios previos aplicado a bienes inmuebles*. Consejería de Cultura. Instituto Andaluz del Patrimonio Histórico. 2006.
- AA. VV. *Metodología para la intervención de retablos en madera policromada*. Consejería de Cultura. Instituto Andaluz del Patrimonio Histórico. Instituto Getty de Conservación. 2006.
- AA. VV. *Retablo. Terminología básica ilustrada*. Consejería de Cultura. Instituto Andaluz del Patrimonio Histórico. Instituto Getty de Conservación. 2006.
- CARBONELL, M.; *Art de cisell i Relleu. L'escultura mallorquina del segle XVII*. Olañeta. Palma. 2002.
- GAMBÚS SAIZ, M.; REIG MORRO, A.; VILLALONGA VIDAL, A. J. «La conservació-restauració de retaules a Mallorca. Una aproximació». *Musa*. Revista del Museu d'Història de Manacor. Núm. 2. 2006. Pàg. 61-75.

Bibliografia complementària

- Patrimonio histórico español: textos íntegros*. Civitas. Madrid. 2004.
- Llei del patrimoni històric de les Illes Balears*. Govern Balear, Conselleria d'Educació, Cultura i Esports. Palma. 1999
- ÁLVAREZ ÁLVAREZ, J. L. *Estudios jurídicos sobre el patrimonio cultural de España*. Marcial Pons. Madrid. 2004.
- AA. VV. *El retablo mayor de la catedral de Astorga. Historia y restauración*. Fundación del Patrimonio Histórico de Castilla y León. Salamanca. 2001.
- AA. VV. *Comentaris a la Llei de patrimoni històric de les Illes Balears*. Institut d'Estudis Autònoms. Palma 2003.
- CORRAL, C.; ALDAMONDO, I. *Código del patrimonio cultural de la iglesia*. Edice. Madrid. 2001.
- GALLEGO SÁNCHEZ, A. «Los estudios técnicos de obras de arte: Historia del Arte y Restauración». *Akobe: Restauración y Conservación de Bienes Culturales*. Núm. 3. 2002. Pàg. 16-18.
- LATORRE GONZÁLEZ-MORO, P.; LASAGABASTER GÓMEZ, J. I.; AZKARATE GARAI-OLAUN, A.; CÁMARA MUÑOZ, L. «El Plan director para la restauración de la catedral de Santa María de Vitoria-Gasteiz: un ejemplo metodológico para enfocar la restauración de monumentos complejos. Planteamiento

Any acadèmic	2014-15
Assignatura	10294 - Estudis Preliminars per a la Intervenció en el Patrimoni (Edat Moderna)
Grup	Grup 1, 1S
Guia docent	B
Idioma	Català

inicial y documentación». *Akobe: Restauración y Conservación de Bienes Culturales*. Núm. 1. 2000. Pàg. 38-43.

MARTÍN GONZÁLEZ, J.J.; *El retablo barroco en España*. Alpuerto. Madrid. 1993.

MASSOT RAMIS D'AYREFLOR, M. J. «Notes per a la investigació de temes d'història de l'art en els fons documentals dels arxius de Mallorca». *Estudis Baleàrics*. Núm. 66/67. 2000. Pàg. 7-22.

PONS-ESTEL TUGORES, C. *El patrimonio cultural de la iglesia católica en las Islas Baleares. Los convenios con las administraciones públicas*. Comares. Granada. 2011.

ROSSELLÓ LLITERAS, J. «Breus directius per a la recerca de la història de l'art en l'Arxiu Diocesà de Mallorca». *Estudis Baleàrics*. Núm. 66/67. 2000. Pàg. 23-26.

VILLALONGA VIDAL, A. J. «Las causas civiles y el arte religioso en la Mallorca moderna. Estado de la cuestión». *Memoria Ecclesiae*. Núm. 17. 1998. Pàg. 113-127.

VILLALONGA VIDAL, A. J. *El Sol d'Alcúdia. Estudi historicoartístic del retaule del Santcrist*. El Gall editor. Ajuntament. Alcúdia. 2007.

Altres recursos

Biblioteca de la Fundació Bartomeu March

<http://www.fundbmarch.es/>

C/ del Conquistador, 13

07001 Palma

Tel.: 971 71 11 22

E-mail: biblioteca@fundbmarch.es

Horari habitual:

De dilluns a divendres de 9.30 a 14 hores

Els dimarts i dijous de 16 a 20 hores

Horari d'estiu:

Del 15 al 31 de juliol i de l'1 al 15 de setembre

De dilluns a divendres de 9.30 a 14 hores (agost tancat)

Arxiu del Regne de Mallorca

<http://arxregne.caib.es/>

Crta. de Valldemossa, km.7

Edifici Adduno

C/ de Blaise Pascal

07121, Parc Bit

Palma (Illes Balears)

De dilluns a divendres, de les 8'45 a les 17'30 hores.

Els dissabtes està obert només al matí

Arxiu Diocesà de Mallorca

C/ del Mirador, 5

Arxiu Capitular de Mallorca

Pl. de l'Almoina

Catedral de Mallorca

<http://www.catedraldemallorca.org/>

Instituto Andaluz del Patrimonio Histórico

<http://www.juntadeandalucia.es/cultura/iaph/nav/index.jsp>

Instituto del Patrimonio Histórico Español

<http://www.mcu.es/patrimonio/MC/IPHE/index.html>

Generalitat Valenciana. Àrea de Patrimoni Cultural

**Universitat de les
Illes Balears**

Guia docent

Any acadèmic	2014-15
Assignatura	10294 - Estudis Preliminars per a la Intervenció en el Patrimoni (Edat Moderna)
Grup	Grup 1, 1S
Guia docent	B
Idioma	Català

<http://www.cult.gva.es/dgpa/>

